

SCHIMB CULTURAL -]TRANS[CULTURAȚIE-]TRANS[ARHITECTURĂ / CULTURAL EXCHANGE-]TRANS[CULTURATION-]TRANS[ARCHITECTURE

Mihaela (GRIGORESCU) ZAMFIR

Asist. Drd. Arh. / Assistant Professor Ph.Dc Arch.

mihaela_arhitect@yahoo.com

Rezumat

Dezvoltarea fără precedent a mijloacelor de comunicare, circulația informației facilitează schimburile interculturale, menținând acel balans necesar culturii între național și universal. Relația dintre universal și național, specific, va cunoaște noi forme de manifestare, fiind în permanență generată de dependența mutuală dintre culturile angrenate în procesul de globalizare. O viziune integratoare asupra culturilor valorifică diversitatea până la dimensiunea de universal. Temerile legate de efecte ale globalizării ca uniformizarea, pierderea identităților pot fi înlăturate printr-o viziune democratică de ansamblu, prin înțelegerea faptului că unitatea se exprimă cel mai bine prin diversitate. În acest angrenaj al unei viziuni integratoare, arhitectura constituie un instrument important, modelator al relației dintre universal și specific, cu un potențial excelent, în permanență novator, exponent al unei lumi viitoare, integratoare. Arhitecturile locale pentru comunități locale sunt piese de lego într-un puzzle uriaș ce conturează marea arhitectură universală. Din întrepătrunderea fluxurilor de comunicare, din interpenetrarea culturilor rezultă varietăți noi, adesea extrem de interesante, este vorba de fapt de o reconceptualizare a **aproprierii culturale**. Articolul tratează în relație cu arhitectura cele patru tipuri de apropiere culturală: **schimb cultural, dominație culturală, exploatare culturală și transculturare (transcultură)**, propunând conceptul de]trans[arhitectură, o consecință firească a societății contemporane globalizate, răspuns integrator la cerințele megacomunității.

Cuvinte cheie: apropiere culturală, schimb cultural, dominație culturală, exploatare culturală, transcultură,]trans[cultură

Abstract

The unprecedented development of the media, the flow of the information facilitates the intercultural exchanges, maintaining that necessary balance to the culture between national and universal. The relationship between universal and national, specific, will know new ways of manifestation, being constantly generated in the process of globalization by the mutual dependence between the involved cultures. A holistic vision above the cultures values the diversity to the universal dimension. The fears related to the effects of globalization such uniformity, the loss of identities, can be removed through a global democratic vision, through understanding that the unity is best expressed through diversity. In this gear of an integrating vision, the architecture constitutes an important tool, modelator of the relation between the universal and specific, with a great potential, constantly innovative, exponent of a future inclusive world. The local architectures for the local communities are lego pieces in a giant puzzle that outlines the great universal architecture. From the intertwining of the communication flows, from the interpenetration of the cultures result new varieties, often very interesting, is about actually of a reconceptualization of the cultural appropriation. The article deals in relation with architecture for types of cultural appropriation: cultural exchange, cultural domination, cultural exploitation and transculturation, proposing the concept of]trans[architecture, a natural consequence of the contemporary globalized society, integrative answer to the megacommunity requirements.

Keywords: cultural appropriation, cultural exchange, cultural domination, cultural exploitation, transculturation,]trans[architecture

Dezvoltarea fără precedent a mijloacelor de comunicare, circulația informației facilitează schimburile interculturale, menținând acel balans necesar culturii între național și universal. Termenul de *național* "exprimă integrarea notelor distinctive ale unei culturi într-o configurație relativ stabilă, ce privește modul de a simți, gândi și acționa al comunității respective, particularitățile sale istorice, sociale și psihologice codificate în diverse sisteme de valori" (Grigore Georgiu, 2004, *Filosofia culturii. Cultură și comunicare*, cap. XIII, p. 267). Termenul de *universal* are valoare ontologică recunoscută pretutindeni, cu caracter incontestabil, caracterizat de performanțe care "devin revelatorii pentru condiția umană însăși, putând fi omologate valoric și funcțional în orice spațiu uman" (Grigore Georgiu, 2004, *Filosofia culturii. Cultură și comunicare*, cap. XIII, pp. 267-268). Bineînțeles că termenul de *universal* se află pe un nivel axiologic situat superior, recunoașterea de care se bucură fiind dobândită în urma unei selecții bazate pe criterii îndelung stabilite. Valorile naționale sunt esențiale pentru diversitate, diversitatea fiind un atribut valorificat contemporan esențial pentru unitate-unitate în/prin diversitate. Universalul își extrage în permanență esența din național, din local, din diversitate, fără de care această reîmprospătare, îmbogățire ar fi stagnată. Valorile universale sunt constituite în perioade istorice de timp, trecerea acestuia de cele mai multe ori întărind valabilitatea. Ridicarea la valoarea de universal se face treptat prin epurare sau din contră, prin îmbogățire progresivă prin ridicarea de la nivelul local spre cel național. Dezvoltarea mijloacelor de comunicare are ca efect comprimarea acestei mișcări. Circulația fantastică a informației face ca și cultura să se îmbogățească permanent. În paralel cu aceste opinii există și reversul acestui proces concretizat în teama de uniformitate, de ștergere a limitelor, o teamă nefondată însă.

The unprecedented development of the media, the circulation of the information facilitates the intercultural exchanges, maintaining that balance necessary for the culture between national and universal. The national term "expresses the integration of the distinctive marks of a culture in a relatively stable configuration, which regards the way of feeling, thinking and acting of that community, its historic, social and psychological particularities coded in various systems of values" (Grigore Georgiu, 2004, *The philosophy of culture. Culture and communication*, chap. XIII, p 267). *The universal term has ontological value, worldwide recognized, characterized by performances which "become revelatory for the human condition itself, could be valuable and functionally homologated in every human space"*² (Grigore Georgiu, 2004, *The philosophy of culture. Culture and communication*, chap. XIII, p 267-268), *Of course that the term of universal is situated on a superior axiological level, the recognition it enjoys being gained from a selection based on long established criteria. The national values are essential for diversity, the diversity being a contemporary valued attribute, essential for unit, unit in/through diversity. The universal is permanently taking its essence from national, from local, without this refreshment, enrichment would be stagnated. The universal values are constituted in historical periods of time, the passing of these often enhancing the availability. The raise to the value of universal is done gradually by purification or on the contrary, by progressive enrichment, by rising from the local level to the national level. The effect of the development of the communication is this movement compression of. The fantastic circulation of the information makes the culture permanently enriching. In parallel with these views exists also the reverse of this process, materialized in the fear of uniformity, of removing the limits, however an unfounded fear.*

1 Translation Mihaela Grigorescu Zamfir, the original Romanian version: "exprimă integrarea notelor distinctive ale unei culturi într-o configurație relativ stabilă, ce privește modul de a simți, gândi și acționa al comunității respective, particularitățile sale istorice, sociale și psihologice codificate în diverse sisteme de valori".

2 Translation Mihaela Grigorescu Zamfir, the original Romanian version: "devin revelatorii pentru condiția umană însăși, putând fi omologate valoric și funcțional în orice spațiu uman".

"Diversitatea culturală, socială și a mediului ecologic este o condiție a supraviețuirii și dezvoltării existenței umane[...]" (Grigore Georgiu, 2004, *Filosofia culturii. Cultură și comunicare*, cap. XIII, p. 275) *"Creșterea interdependenței dintre culturi și societăți nu înseamnă nici omogenizarea, nici uniformizarea lor. Istoria viitoare a omenirii va conserva diversitatea culturii și a societăților"* (Grigore Georgiu, 2004, *Filosofia culturii. Cultură și comunicare*, cap. XIII, p. 275)

Relația dintre universal și specific va cunoaște noi forme de manifestare, fiind în permanență generată de dependența mutuală dintre culturile angrenate în procesul de globalizare. O viziune integratoare asupra culturilor valorifică diversitatea până la dimensiunea de universal. Temerile legate de efectele ale globalizării ca uniformizarea, pierderea identităților pot fi înlăturate printr-o viziune democratică de ansamblu, prin înțelegerea faptului că unitatea se exprimă cel mai bine prin diversitate.

"Propria ta viață [...] este o viață radicală non-identică. În timp ce cultura era inițial definită de tradiții, astăzi trebuie definită ca un spațiu al libertății care protejează fiecare grup de indivizi și are capacitatea de a-și produce și a-și apăra propria individualitate. Pentru a fi mai precis, cultura este un sector în care afirmăm ca putem trăi împreună, egali și totuși diferiți." (Ulrich Beck, 2000, *Trăindu-ți propria viață într-o lume în mișcare: Individualizare, Globalizare și Politică*, p.171)¹

"Unitatea fenomenului uman se menține și se manifestă numai în diversitatea lui" (Grigore Georgiu, 2004, *Filosofia culturii. Cultură și comunicare*, cap. XIII, p. 277)

*"The cultural, social and ecological environment diversity is a prerequisite condition for survival and development of the human existence [...]"*³ (Grigore Georgiu, 2004, *The philosophy of culture. Culture and communication*, chap. XIII, p 275)

*"The increasing of the interdependence between cultures and societies does not mean either the homogenization, or their uniformity. The future history of mankind will preserve the diversity of the cultures and societies"*⁴ (Grigore Georgiu, 2004, *The philosophy of culture. Culture and communication*, chap. XIII, p 275)

The relation between universal and specific will know new forms of expression, being permanently generated by the mutual reliance between involved cultures in the globalization process. An integrative vision on the cultures values the diversity to the universal dimension. The concerns about the effects of globalization such as uniformity, the lost of identity could be discarded by a democratic holistic vision, by the understanding of the fact that the unity is better expressed by diversity. "Your own life [...] is a radically non-identical life. While culture was previously defined by traditions, today it must be defined as an area of freedom which protects each group of individuals and has the capacity to produce and defend its own individualization. To be more specific, culture is the field in which we assert that we can live together, equal yet different. "(Ulrich Beck, 2000 Living Your Own Life in a Runaway World: individualization, Globalisation and Politics).

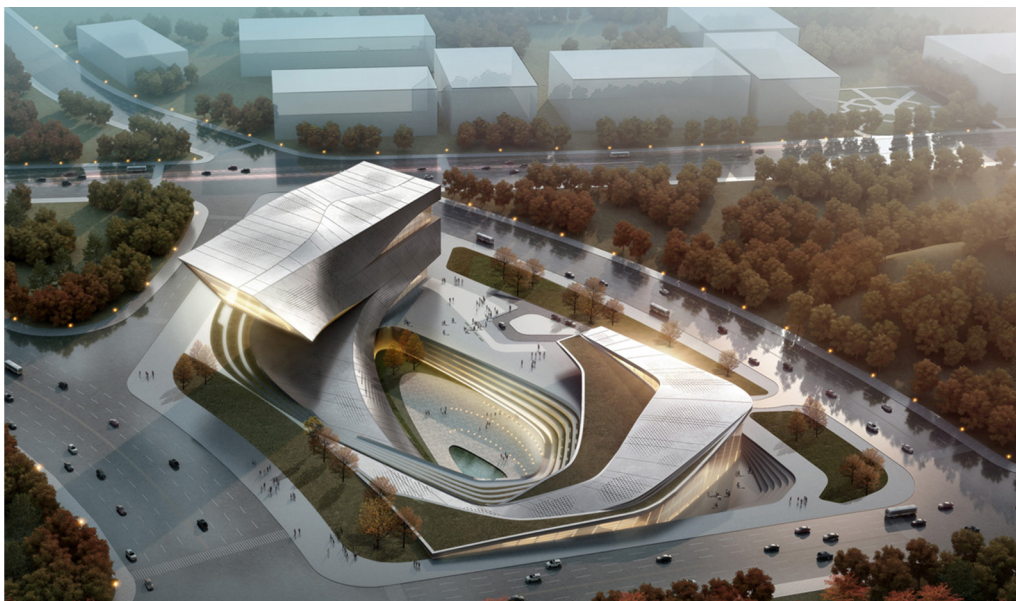
*"The unity of the human phenomenon is maintained and manifests itself only in its diversity."*⁵ (Grigore Georgiu, 2004, *The philosophy of culture. Culture and communication*, chap. XIII, p 277)

3 Translation Mihaela Grigorescu Zamfir, the original Romanian version: *"Diversitatea culturală, socială și a mediului ecologic este o condiție a supraviețuirii și dezvoltării existenței umane[...]"*

4 Translation Mihaela Grigorescu Zamfir, the original Romanian version: *"Creșterea interdependenței dintre culturi și societăți nu înseamnă nici omogenizarea, nici uniformizarea lor. Istoria viitoare a omenirii va conserva diversitatea culturii și a societăților"*

5 Translation Mihaela Grigorescu Zamfir, the original Romanian version: *"Unitatea fenomenului uman se menține și se manifestă numai în diversitatea lui"*

1 Traducere Mihaela (Grigorescu) Zamfir, text original: *"Your own life [...] is a radically non-identical life. While culture was previously defined by traditions, today it must be defined as an area of freedom which protects each group of individuals and has the capacity to produce and defend its own individualization. To be more specific, culture is the field in which we assert that we can live together, equal yet different. "* (Ulrich Beck, *Living Your Own Life in a Runaway World: individualization, Globalisation and Politics*).

Dalian-Centru media și bibliotecă-un mediu transformabil /
Dalian Library and Media Centre-a transformative environment

Sursă: http://www.evolo.us/wp-content/uploads/2012/02/10-Design_Dalian-Library-2.jpg

Viziunea democratică asupra lumii se răsfrânge și asupra culturilor, într-o coeziune deplină, consolidată prin globalism și universalism.

“Ne îndreptăm așadar, spre o lume în care societățile se vor caracteriza prin opțiuni multiple, o lume în care nu vor mai exista culturi dominante și exclusive, o lume particularizată prin arhitecturi regionale și locale, cu forme de o varietate debordantă care dau impresia unui pluralism hibrid și eclectic, lipsit de o marcă unificatoare.” (Grigore Georgiu, 2004, Filosofia culturii. Cultură și comunicare, cap. XIII, p. 277)

The democratic vision of the world is also reflecting on the cultures, in a full cohesion, enhanced by globalism and universalism.

“We are heading therefore, to a world where societies will be characterized by multiple options, a world where there will be no more dominant and exclusive cultures, a world particularized by regional and local architectures, with shapes of an exuberant variety which give the impression of a hybrid and eclectic pluralism, yet lacking of the brand of unifying styles.”⁶ (Grigore Georgiu, 2004, The philosophy of culture. Culture and communication, chap. XIII, p 277)

⁶ Translation Mihaela Grigorescu Zamfir, the original Romanian version: *“Ne îndreptăm, așadar, spre o lume în care societățile se vor caracteriza prin opțiuni multiple, o lume în care nu vor mai exista culturi dominante și exclusive, o lume particularizată prin arhitecturi regionale și locale, cu forme de o varietate debordantă, care dau impresia unui pluralism hibrid și eclectic, lipsit de o marcă unificatoare”.*

În acest angrenaj al unei viziuni integratoare, arhitectura constituie un instrument important, modelator al relației dintre universal și specific, cu un potențial excelent, în permanență novator, exponent al unei lumi viitoare, integratoare. Arhitecturile locale pentru comunități locale sunt piese de lego într-un puzzle uriaș ce conturează marea arhitectură universală. Din întrepătrunderea fluxurilor de comunicare, din interpenetrarea culturilor rezultă varietăți noi, adesea extrem de interesante, este vorba de fapt de o reconceptualizare a apropierii culturale.

Aproprierea culturală² este definită ca utilizarea de simboluri, artefacte, genuri, ritualuri sau tehnologii aparținând unei culturi de către membrii unei alte culturi. Fenomenul de apropiere culturală este inevitabil când două sau mai multe culturi vin în contact fie în mod direct, fie doar în relație virtuală. În contextul dezvoltării fantastice a mijloacelor de comunicare, apropierea culturală reprezintă un aspect important al procesului de globalizare.

Richard Rogers, specialist în comunicare, identifică patru categorii de apropiere culturală: schimb cultural, dominație culturală, exploatare culturală și transculturare (transculturare)

Schimbul cultural este definit ca un schimb reciproc de simboluri, artefacte, ritualuri, genuri și/sau tehnologii între culturi cu nivele de putere comparabile. [10]

Dominația culturală presupune utilizarea de elemente ale unei culturi dominante de către o cultură subordonată, într-un context în care cultura dominantă s-a impus peste cultura subordonată, incluzând apropierea care inactivează rezistența. Așadar, nu mai este vorba de o relație bidirecțională de reciprocitate, asistăm la o relație de influență, posibil impusă și posibil nedemocratică. [10]

² Aproprierea vine din latinescul *appropriare* care înseamnă *a face ceva al cuiva, al tău*.

In this gear of an integrative vision, the architecture constitutes an important tool, a pattern of the relation between universal and specific, with a great potential, always innovative, exponent of a future, integrative world. The local architectures for local communities are lego pieces in a huge puzzle which outlines the great universal architecture. From the interpenetration of the communication flows, from of cultures result new varieties, often very interesting, it's actually about a reconceptualization of the cultural appropriation.

The cultural appropriation⁷ is defined as the use of symbols, artifacts, genders, rituals or technologies that belong to a culture by the members of another culture. The phenomenon of cultural appropriation is inevitable when two or more cultures come into contact either directly or only in virtual relationship. In the context of the fantastic development of the communication, the cultural appropriation represents an important aspect of the globalization process.

Richard Rogers, communication specialist, identifies four categories of cultural appropriation: cultural exchange, cultural domination, cultural exploitation and transculturation.

The cultural exchange is defined as a mutual exchange of symbols, artifacts, rituals, genders and/or technologies between cultures with comparable power levels. (Richard Rogers, From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation, 2006).

The cultural domination implies the use of elements of a dominant culture by a subordinated culture, in a context where the dominant culture imposed itself over the subordinated culture, including the appropriation that inactivates the resistance. So, it's not about a bidirectional relationship of reciprocity, we are witnessing a relationship of influence, possibly imposed and possible undemocratic. (Richard Rogers, From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation, 2006). To cultural domination

⁷ The appropriation comes from Latin, *appropriare* means *to do something of somebody yours*.

Exploatarea culturală înseamnă apropierea de elemente aparținând unei culturi subordonate de către o cultură dominantă fără reciprocitate, permisiune și/sau compensare. [10]

Transculturarea (transculturația) presupune generarea de elemente culturale create din/de multiple culturi, multiple apropieri culturale rezultate ale procesului de globalizare, manifestându-se în forme hibride. [10]

Varianta ideală de *apropriere culturală* este *schimbul cultural* care presupune reciprocitate, influență mutuală. Rogers atrage atenția asupra faptului că pentru a vorbi de un schimb cultural în stare ideală, ar trebui ignorate contextual, condițiile.

Schimbul cultural este acceptat de ambele părți, în mod democratic poate fi însă și involuntar. Schimbul cultural în stare pură este dificil de identificat, de cele mai multe ori intervenind diferențele de putere.

is opposed to the cultural resistance. The cultural resistance is that component that determines the rebalancing of the cultural balance in the case of the excessive domination.

The cultural exploitation means the appropriation of elements belonging to a subordinated culture without reciprocity, permission and/or compensation. (Richard Rogers, From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation, 2006).

The transculturation implies generating cultural elements created from/by multiple cultures, multiple cultural appropriations, results of the globalization process, manifesting themselves in hybrid forms. (Richard Rogers, From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation, 2006).

The ideal variant of cultural appropriation is the cultural exchange that involves reciprocity, mutual influence. Rogers points out that to speak of a cultural exchange in the ideal state it should be discarded the context, the conditions.

The cultural exchange is accepted by both sides in a democratic way, could be also involuntarily. The pure cultural exchange is difficult to identify, often intervening differences of power.

Centrul chinez-danez pentru Educație și Cercetare/Henning Larsen, Arhitecți, 2010, China /
Sino-Danish Center for Education and Research/Henning Larsen Architects, 2010, China

Sursă: <http://www.archdaily.com/127968/sino-danish-centre-for-education-and-research-henning-larsen-architects/08-111/>

Centrul chinez-danez pentru Educație și Cercetare este dedicat colaborării chinez-daneze. Cunoscută drept Clădirea Lebedă, reflectă un simbol național danez într-o viziune chineză. Lebedă este simbolul ambiției. Spațiul interior stimulează spiritul comunitar, schimbul de idei.

The Sino-Danish Centre for Education and Research is devoted to Chinese-Danish collaboration. Known as the Swan Building, it reflects a national Danish symbol in a Chinese view. The swan is the symbol of the ambition. The interior space stimulates the community spirit, the changes of the ideas.

Centrul de învățare Rolex /SANAA, 2009, Lausanne / Rolex Learning Centre/SANAA, 2009, Lausanne

Sursă: http://www10.aeccafe.com/blogs/arch-showcase/files/2011/06/1_ROLEX_LEARNING_CENTER_EPFL_SANAA_copy_Hisao_Suzuki.jpgWW

Centrul de Învățare Rolex funcționează ca laborator pentru învățare, ca bibliotecă și *hub* cultural internațional, deschis atât studenților cât și publicului larg. Patrick Aebischer, președintele EPFL spunea că Centrul de Învățare Rolex³ *“exemplifică universitatea noastră ca un loc unde limitele tradiționale sunt înlăturate, unde matematicienii și inginerii se întâlnesc cu specialiștii în neuroștiințe și cu microtehnicienii pentru a dezvolta noi tehnologii care îmbunătățesc vieți. Invităm publicul în acest spațiu pentru a transmite mesajul că lucrând în domeniul științifice, se lucrează pentru avansarea societății.”*

3 Versiunea originală în engleză: *“exemplifies our university as a place where traditional boundaries between disciplines are broken down, where mathematicians and engineers meet with neuroscientists and microtechnicians to en-vision new technologies that improve lives. We invite the public into this space to convey the message that working in science is working for the advancement of society.”*

The Rolex Learning Centre functions as a laboratory for learning, a library and an international cultural hub, open both to students and the public.

Patrick Aebischer, President of EPFL, said that The Rolex Learning Centre *“exemplifies our university as a place where traditional boundaries between disciplines are broken down, where mathematicians and engineers meet with neuroscientists and micro technicians to en-vision new technologies that improve lives. We invite the public into this space to convey the message that working in science is working for the advancement of society.”* (Source: <http://anneknock.com/tag/rolex-learning-centre/>)

Centrul educațional pentru adulți /AART Architects, Zeni Architects, 2010, Danemarca /
The Educational Centre for Adults /AART Architects, Zeni Architects, 2010, Denmark
 Sursă: <http://hi-architecture.blogspot.com/2010/05/educational-centre-of-future.html>

Centrul Educațional pentru adulți din Danemarca oferă variate experiențe culturale, propunând schimbul cultural ca parte firească a vieții. Dominația culturală presupune un decalaj de putere care se manifestă prin propagarea elementelor culturii dominante asupra celei dominate. Nu este o consecință a globalizării pentru că globalizarea presupune spirit democratic, dominația culturală exprimă un dezechilibru de comunicare, lipsă de dialog.

The Educational Centre for adults from Denmark offers various cultural experiences, proposing the cultural exchange as a natural part of life. The cultural domination involves a shift of power that manifests itself by the propagation of the dominant culture elements over the dominated culture. Is not a consequence of the globalization because the globalization involves democratic spirit, cultural domination, expresses an imbalance of communication, lack of dialogue.

Coreea de Nord / North Korea

Sursă:

<http://theasiaanalyst.files.wordpress.com/2011/12/mansudae.jpg>

Guggenheim, Bilbao

Sursă: http://www.theodora.com/wfb/photos/spain/guggenheim_museum_bilbao_spain_photo_gov.jpg

Făcând legătura cu arhitectura, putem da diverse exemple: țările totalitare (ex. Coreea de Nord), arhitectura ca ideologie și spectacol (ex. Guggenheim, Bilbao), influența arhitecturii occidentale al cărei miraj tinde să pătrundă din ce în ce mai insistent în zonele rurale ale României. Nu este vorba de o impunere, ci de un miraj greu de explicat, deosebit de periculos pentru identitatea locală. Dominația culturală occidentală, în special cea anglo-americană al cărei rezultat intitulat ironic "Globish" [8], [9] a mai fost discutat se materializează arhitectural și în cazul mall-urilor. Mall-ul de influență occidentală domină viața pseudo-culturală a românilor. Încă o dată, nu este vorba de o dominație agresivă, ci de o dominație abil gestionată ca să nu spunem manipulată prin intermediul publicității pe fondul acestui teribil consumerism.

Linking it with the architecture, we can give different examples: the totalitarian countries (eg. North Korea), the architecture as ideology and show (eg. Guggenheim, Bilbao), the influence of the occidental architecture whose mirage tends to penetrate increasingly insistent in the rural areas of Romania (eg. the contemporary residential architecture). It's not about constraint, but a hard to explain mirage, particularly dangerous for the local identity. The occidental cultural domination, especially the English-American one, which result ironically entitles "Globish" (Ghiu, Bogdan, Globish comunicarea (I) și (II), 2006) was discussed, is architecturally materializing also in the case of malls. The mall of occidental influence dominates the pseudo-cultural life of the Romanian people. Once again, it's not about an aggressive domination, is about a skillfully managed domination, needless to say manipulated by advertising on the background of this terrible consumption.

Pseudo-arhitectura rezidențială-1 /
Pseudo residential architecture-1
 Sursă: <http://www.imobiliare.net/imagini/2011-09/21/18871129/vc42702-imobiliare.jpg>

Pseudo-arhitectura rezidențială -2 /
Pseudo residential architecture-2 Sursă:
<http://www.gebeleizis.org/revistapresei/vile-craiova.jpg>

Arhitectură pseudo-culturală /
Pseudo cultural architecture
 Sursă:
<http://www.cotidianul.ro/images/stiri/0411/1301995137a1.jpg>

Dominației culturale i se poate opune rezistența culturală care este până la urmă tot un aspect al apropiării culturale. Rezistența culturală este acea componentă care determină reechilibrarea balanței culturale în cazul dominației excesive. [10]

Exploatarea culturală presupune utilizarea fără scrupule de către o cultură dominantă de elemente ale unei culturi mai slab reprezentate politic, în primul rând. Ziff și Rao (1997) identifică patru motive de îngrijorare : degradarea culturală, preservarea elementelor culturale, privarea de avantaje materiale și eșecul de a recunoaște creanțele suverane.

To cultural domination opposes the cultural resistance that is finally also an aspect of the cultural appropriation. The cultural resistance is that component that determines the cultural balance in the case of the excessive dominance. (Richard Rogers, From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation, 2006).

The cultural exploitation implies first the unscrupulous use by a dominant culture of elements of a culture less politically represented. Ziff and Rao (1997) identify four matters of concern: cultural degradation, the preservation of the cultural elements, the deprivation of material benefits and the failure to recognize the sovereign claims.

În sfârșit, transculturația, ultima din cele patru forme de apropiere culturală presupune elemente culturale care rezultă din apropierea mai multor culturi. Rogers atrage atenția asupra faptului că și elementele pot fi transculturale.

Transculturația este descrisă ca un *“proces în care formele culturale se mișcă efectiv în timp și spațiu, unde interacționează cu alte forme și reguli culturale”*⁴ (Richard Rogers, 2006, *From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation*, apud Lull, 2000, p. 491). *“Transculturația produce hibrizi culturali-fuzionarea de forme culturale”*⁵. (Richard Rogers, 2006, *From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation*, apud Lull, 2000, p. 491).

Transculturația este cea mai complexă formă de apropiere culturală, are loc sub influența globalizării, neo-colonialismului. [10]

Transculturația presupune o supramixare de elemente culturale care are loc în condiții superioare schimburilor interculturale. Se poate asimila această diferență dintre transcultural și intercultural cu cea dintre abordările pluridisciplinare, multidisciplinare și transdisciplinare. Ca și [trans[disciplinaritatea,] trans[culturația presupune un schimb de metode, de idei a căror valabilitate devine universală. Epoca actuală este definită ca *“postmodernă (implicând fragmentarea culturală, multiplicitatea) indeterminarea, pașișă și bricolajul, postcolonială [...] și globalizată (implicând un aflux fără precedent de oameni, discursuri și forme culturale din jurul lumii)[...]”* (Richard Rogers, 2006, *From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation*, p. 492)

4 Traducere Mihaela Grigorescu, varianta originală: *“a process whereby cultural forms literally move through time and space where they interact with other cultural forms and settings”*.

5 Traducere Mihaela Grigorescu, varianta originală: *“Transculturation produces cultural hybrids-the fusing of cultural forms”*.

Finally, the transculturation, the last of the four forms of cultural appropriation, involves cultural elements that result from the appropriation of many cultures. Rogers points out that the elements could be transcultural.

The transculturation is described as “a process whereby cultural forms literally move through time and space where they interact with other cultural forms and settings”. (Richard Rogers, 2006, From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation, apud Lull, 2000, p. 491). “Transculturation produces cultural hybrids-the fusing of cultural forms”. (Richard Rogers, 2006, From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation, apud Lull, 2000, p. 491).

The transculturation is the most complex form of cultural appropriation, manifesting itself under globalization, neo-colonialism. (Richard Rogers, From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation, 2006).

The transculturation requires a blending of cultural elements that takes place in superior conditions to intercultural exchanges. This difference between transcultural and cross-cultural can be assimilated with the one between multidisciplinary and transdisciplinary approaches. Like [trans[disciplinarily,]trans[culturation involves an exchange of methods, of ideas whose validity become universal. The present epoch is defined as “postmodern (involving fragmentation, multiplicity, indeterminacy, pastiche, and bricolage), postcolonial [...] and globalized (involving an unprecedented flow of people, discourses and cultural forms around the world [...]) (Richard Rogers, 2006, From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation, p. 492)

În acest context, *“aproprierea culturală este definită ca un proces central”* (Richard Rogers, 2006, *From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation*, p. 492)

Transculturarea trebuie înțeleasă ca apanaj al epocii în care trăim. Mixare, schimburi, interferențe, toate la un nivel superior, au ca rezultat hibridizarea. Se poate spune atunci că transculturarea poate avea ca rezultat o hibridizare culturală?

“Transculturarea și hibridizarea sunt la fel de inevitabile ca și apropierea culturală însăși - o condiție «always already» a culturii contemporane. Deși actele specifice de apropiere transculturală variază în funcție de gradul de alegere implicat, pentru mulți indivizi și multe culturi azi, condiția de transculturare este una involuntară.” (Richard Rogers, 2006, *From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation*, p. 493)

Centrul socio-cultural Singapore este un exemplu de arhitectură despre cum transculturarea destramă limitele dintre diverse culturi, dintre cultură și comerț, între interior și exterior:

“Conceptul de design este condus de dorința de a distinge limitele dintre zonele culturale și comerciale, dintre spațiile interioare și exterioare prin tranziții spațiale fluide care încurajează descoperirea, rezultând centru civic energetic” (Singapore Civic&Culture Centre by Aedas, 2009, <http://www.contemporist.com/2009/03/03/singapore-civic-culture-centre-by-aedas/>)

Circulația informației, mai ales prin intermediul internetului familiar în primul rând tinerilor, favorizează acest schimb cultural. Dominația culturii angloamericane se manifestă prin preluarea de modele comportamente în special. Muzica, stilurile de vestimentație sunt primele rezultate ale acestor schimburi, apoi se ajunge la artă, știință, arhitectură. Influențele arhitecturale care pătrund cu ușurință sunt legate de centre comerciale și de loisir, concretizate la noi prin sumedenia de mall-uri apărute în ultimii zece ani. Mall-urile, sub conceptul *“all in one”* (totul sub același acoperiș) au găsit teren fertile în țările post-comuniste,

In this context, the “cultural appropriation is a central process.” (Richard Rogers, 2006, *From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation*, p. 492)

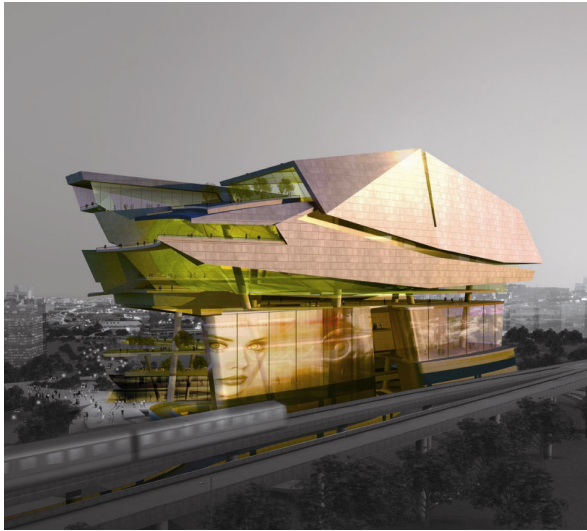
The transculturation must be understood as attribute of the age in which we live. The mixtures, the changes, the interferences, all have at a superior level as result the hybridization. We can say then that transculturation could have as result a cultural hybridization?

“Transculturation and hybridity are inescapable as cultural appropriation itself-an “always already” condition of transculturation is an involuntary one.” (Richard Rogers, 2006, *From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation*, p. 493)

The Singapore Civic and Cultural Centre is an architectural example of how transculturation breaks the boundaries between different cultures, between culture and retail, indoor and outdoor:

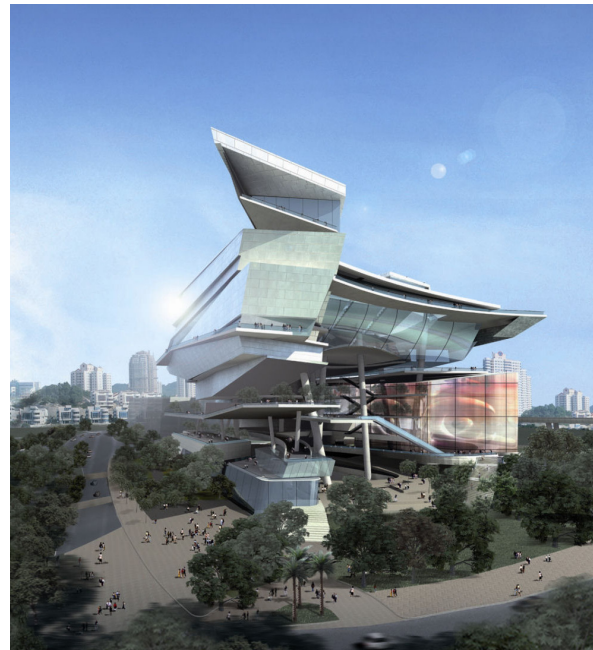
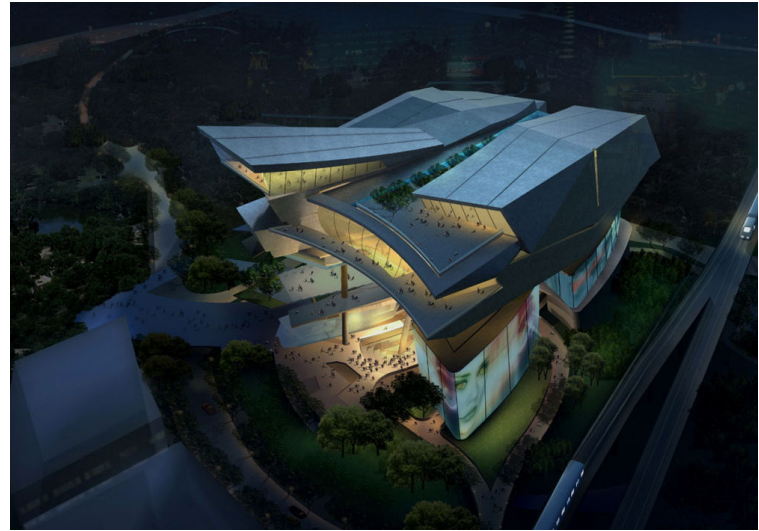
“The concept design is driven by the desire to blur the boundaries between retail and cultural zones and indoor and outdoor spaces with flowing spatial transitions that encourage discovery and deliver an energetic civic node serving one-north and beyond” (Singapore Civic&Culture Centre by Aedas, 2009, <http://www.contemporist.com/2009/03/03/singapore-civic-culture-centre-by-aedas/>)

The information flow, especially through internet, familiar to the young people, favours this cultural exchange. The domination of the English-American culture manifests itself especially by taking of behaviour models. The music, the dress styles are the first results of these exchanges, then it goes to art, science, architecture. The architectural influences that penetrate easily are linked to the commercial and loisir centres, materialized to us by the array of malls emerged in the last decade. The malls under the concept all in one have found fertile ground in the post-communist countries, avid for

Centrul socio-cultural Singapore /
Civic & Cultural Center Singapore

Sursă: <http://www.design42day.com/2009/01/singapores-cultural-signature/>
http://www.worldarchitecturenews.com/index.php?fuseaction=wanappln.projectview&upload_id=10967

Fast-food

Sursă: <http://stiripeblog.files.wordpress.com/2010/01/mcdonalds.jpg>

Spații comerciale mall / Commercial spaces in the mall

Sursă:

<http://www.grandarena.ro/media/img/gallery/kenvelo/big/kenvelo.jpg>

avide de consum după o lungă perioadă de priver forțată. Tinerii invadează fast-food-urile și magazinele de firmă care decorează galeriile comerciale ale uriașelor complexe iar hipermarketurile sunt asaltate de familii.

Arhitectura opacă a mall-urilor, importată din occident, este ocupată la refuz. Mall-ul oferă acel cartier-miraj pe care locuitorii nu îl au la exterior. Mesele fast-food-urilor sunt ocupate de tineri care vorbesc "globish". Îmbrăcați în haine de firmă, purtând tricouri care propun sloganuri adesea stinghere de specificul nostru local, dar care tocmai din acest motiv etalate cu ostentație, în mod rebel, utilizatorii mall-ului probează sensurilor transculturației pendulând între involuntar și voluntar.

Este vorba de schimb cultural sau mai mult, dominație culturală cu rezistența care tinde spre zero ce se conturează în acest caz în termenul de transculturație.

consumption after a long period of forced deprivation. The young people invade the fast-foods and the brand-stores which decorate the commercial galleries of the huge shopping centres and the hypermarkets are assaulted by families.

The opaque architecture of the malls, imported from the West is full to overflowing. The mall offers that mirage-neighbourhood which the citizens don't have outdoor. The tables of fast-foods are occupied by young people who speak "Globish". Business dressed, wearing t-shirts that often propose slogans that are rather far from our specific, but especially for this reason ostentatiously rebel displayed, the users of the malls prove the senses of transculturation swinging back and forth between involuntary and voluntary.

It's about cultural exchange or more, cultural domination with resistance that tends to zero which is emerging in this case in the term of transculturation.

Evident că vor exista destui care vor avea temeri vis-à-vis de efectele transculturației, aceste temeri netrebuid ignorate. Se recomandă însă obiectivitate, nu transculturația în sine constituie un pericol, ci modul în care este percepută. Pozitivarea efectelor transculturației este posibilă prin înțelegerea corectă a culturii contemporane. Cultura “nu este niciodată fixă, niciodată privită în totalitate, este în continuă schimbare” (Richard Rogers, 2006, apud Ono și Buescher’s, *From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation*, p. 498) pentru că este o rețea de relații, nu o entitate.

Trebuie surprinse aspectele pozitive ale acestei stări de continuă mișcare, de flexibilitate. Schimburile culturale pot fi dozate pe baza unor seturi de valori, unor criterii atent stabilite. Arhitectura comunității poate fi și altfel decât în răspunsul dat de mall, arhitectura poate fi a comunității extinse la nivelul unui continent (ex. Comunitatea Europeană) dar poate fi și trebuie să fie și a comunităților la nivel național și local. Aproprierea culturală este inevitabilă în condițiile societății contemporane globalizate, iar arhitectura este antamată de acest proces care variază în grade de “(in)voluntar, (in)echitabil, (ne)balans și (im)puritate”. (Richard Rogers, 2006, apud Ono și Buescher’s, *From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation*, p. 499) Schimbul cultural în stare pură presupune echivalența părților implicate, eludarea sau absența diferențelor de putere, sau un soi de inocență. Dominația și exploatarea culturală presupun grade diverse de dezechilibru, presupune un model “dominant-subordonat” (R.Rogers).

În arhitectură, dominația culturală se poate manifesta involuntar (ex. cazul locuințelor construite de cei care lucrează în străinătate și se întorc mai apoi acasă, preluând într-un soi de miraj modele străine) sau voluntar (în cazul arhitecturii culte, instruite). Exploatarea culturală înglobează o conotație negativă prin

Obviously there will be enough people who will have concerns vis-à-vis of the effects of transculturation, these concerns shouldn't be ignored. It is recommended objectivity, transculturation not in itself constitutes a danger, but how it is perceived. The positivation of the effects of the transculturation is possible by the correct understanding of the contemporary culture. The culture “is never fully seen in its totality, and always changing” (Richard Rogers, 2006, apud Ono și Buescher’s, From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation, p. 498) because is a network of relations, not an entity.

There should be captured the positive aspects of that state of continuous motion, of flexibility. The cultural exchanges can be dosed on sets of values, of criteria carefully established. The architecture of the community can be different that the response of the mall, the architecture could be of the community extended to a continent (eg. The European Community) but could be and must be of the national and local communities.

The cultural appropriation is inevitable in the conditions of the globalized contemporary society and architecture is envisioned for this process that varies in degrees of “(in) voluntariness, (in) equality, (im)balance, and (im)purity”. (Richard Rogers, 2006, apud Ono și Buescher’s, From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation, p. 499). The cultural exchange in pure state implies the equivalence of the involved parties, the circumvention or the absence of the differences of power or some kind of innocence. The cultural domination and exploitation require different degrees of imbalance, require a model of “dominant-subordinate” (R. Rogers).

In architecture, the cultural domination can manifest itself involuntarily (eg. The case of dwellings of those who work abroad and then return home, assuming in a sort of mirage foreign models) or voluntary (in the case of cult, educated architecture). The cultural exploitation incorporates a negative connotation by its own

Însăși construcția terminologică, poate însemna în arhitectură preluarea cu bună știință a unor elemente caracteristice unei anumite zone. O formă mult mai sensibilă care capătă conotații pozitive este inspirația, preluarea unor elemente arhitecturale ca model și interpretarea acestora într-un sens contemporan.

Transculturarea, ultima din cele patru tipuri de apropiere culturală este definit ca efortul *“de teoretizare a apropierii în condițiile capitalismului global, într-o eră neocolonială și postmodernă”* (Richard Rogers, 2006, apud Ono și Buescher’s, *From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation*, p. 499). Extrapolând, se poate vorbi de]trans[arhitectură, arhitectura dincolo de limite, arhitectura ca efort. Arhitectura pentru comunitate se poate exprima în acest caz pe o paletă largă de tonuri, de la specificitate locală până la universalul global. Transarhitectura este consecința societății contemporane globalizate, văzută ca răspuns integrator la cerințele megacomunității.

Transculturarea este un aspect esențial al societății actuale iar arhitectura, ca disciplină sintetizatoare, reușește să combine, îmbine realități culturale și să răspundă comunității actuale, deschise, eliberate, dinamice.

terminologically construction, and in architecture it can mean knowingly taking over some characteristic elements of a certain area. A more sensitive form that gains positive connotations is the inspiration that taking over of some architectural elements as a model and interpretation of these in a contemporary way.

Transculturation, the last of these types of cultural appropriation is defined as the effort “to theorize appropriation in the conditions of global capitalism in a neo-colonial and postmodern era”. (Richard Rogers, 2006, apud Ono și Buescher’s, From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation, p. 499). Extrapolating, it could be talked about]trans[architecture, the architecture beyond limits, the architecture as effort. In this case, the architecture for the community can be expressed on a wide range of tones, from local specificity to the global universal. The]trans[architecture is the consequence of the contemporary society, seen as an integrator response to the requests of the mega-community.

Transculturation is an essential aspect of the contemporary society and architecture, as synthesizing discipline, manages to combine, to merge cultural realities in order to respond to the open, released, dynamic contemporary community.

Bibliografie / Bibliography

- BAUDRILLARD, Jean, 1970, *Societatea de consum, mituri și structuri*, ed.a 2-a, 2008, București, SNSPA
- DEBORD, Guy, 2001, *Societatea spectacolului. Comentarii la societatea spectacolului*, București, Est
- DZENKO, Corey, 2009, *Analogic to Digital: The Indexical Function of Photographic Images*
- GEORGIU, Grigore, 2004, *Filosofia culturii. Cultură și comunicare*, București, Comunicare.ro
- GHIU, Bogdan, 2006, *Globish comunicarea (I)*, <http://atelier.liternet.ro/articol/3677/Bogdan-Ghiu/Globish-comunicarea-I.html>
- GHIU, Bogdan, *Globish comunicarea (II)*, <http://atelier.liternet.ro/articol/3725/Bogdan-Ghiu/Globish-comunicarea-II.html>
- HUTTON, Will și GIDDENS, Anthony, 2000, *On the edge. Living with global capitalism*,
- MIÈGE, Bernard, 2000, *Societatea cucerită de comunicare*, Iași, Polirom
- MIHALI, Ciprian, 2005 „Imagine și mediere socială”, 18.05.2008, text postat pe grupul coordonat de Ioan Augustin
- ROGERS, Richard, 2006, *From cultural exchange to transculturation: a review of reconceptualization of cultural appropriation*, Communication Theory ISSN 16/2006, 473-503
- TĂNASE, Alexandru, 1968, *Introducere în filosofia culturii*, București, Ed. Științifică;
- ULRICH, Beck, *Living your own life in a runaway world: individualization, globalisation and politics*, BCA;

Webografie: ultima accesare 22 iunie 2012 / **Webography:** last access 22 june 2012

- <http://www.evolo.us/architecture/dalian-library-and-media-centre-a-community-center-for-the-city-10-design/>
- <http://www.archdaily.com/127968/sino-danish-centre-for-education-and-research-henning-larsen-architects/>
- <http://www.archdaily.com/50235/rolex-learning-center-sanaa/>
- http://www.a10.eu/news/meanwhile/education_centre_haderslev.html
- <http://www.environmentalgraffiti.com/architecture/news-7-most-ostentatious-monuments-north-korea>
- <http://www.guggenheim.org/bilbao>
- <http://www.miculparis.ro/utile/shopping/malluri-in-bucuresti.html>
- <http://www.contemporist.com/2009/03/03/singapore-civic-culture-centre-by-aedas/>